

Nämnden Svenska rum 28.09.2023 § 70

§ 70

Utredning om verksamheten i Monikko skolcentrum

Beredning och upplysningar:
Stolt-Haglund Ida

fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Direktör för Svenska bildningstjänster Högström Barbro

Nämnden Svenska rum antecknar utredningen om verksamheten i Monikko skolcentrum för kännedom.

Behandling

Ärendet behandlades efter § 65.

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Redogörelse

Nämnden Svenska rum bad 19.1.2023 om en utredning om hur skol- och daghemsverksamheten i Monikko skolcentrum har kommit i gång.

Nämnden önskade att alla skolor och daghem som har haft verksamhet i Monikko skolcentrum inkluderas i utredningen. Nämnden önskade att utredningen skulle fästa uppmärksamhet vid

- hur samarbetet mellan de olika enheterna i skolcentrumet har fungerat och hur samarbetet kunde utvecklas i framtiden
- om barnen och eleverna har haft verksamhet tillsammans
- om personalresurser har utnyttjats över språkgränserna
- för- och nackdelar med att ha svenskspråkig och finskspråkig verksamhet under samma tak
- elevernas uppfattning om att gå i en skola med svensk och finsk skola under samma tak
- hur planeringen av lokalerna har lyckats och hur ändamålsenliga lokalerna är
- andra aspekter som personalen vill föra fram

Utredningen gjordes genom en enkät som riktades till Alberga skolas och Leppävaaran koulus ledningsgrupper och ledarna och viceledarna i Alberga daghem och Monikon päiväkoti samt en enkät som riktades till Alberga skolas och Leppävaaran koulus elevråd/elevkår. Dessutom gjordes en intervju med Kilon koulus rektor. Svaren samlades in i maj 2023 då verksamheten i Monikko pågått i nästan två hela verksamhetsår.

Monikko skolcentrum togs i bruk i augusti 2021 då Alberga skola, Leppävaaran koulu, Alberga daghem och Monikon päiväkoti inledde sin verksamhet i huset. Alberga skola är den tidigare Boställsskolan, Leppävaaran koulu är en ny sammanhållen grundskola som bildades av Leppävaaran koulu och Veräjäpellon koulu. Alberga daghem ersatte

Boställs daghem och Bergans daghem, Monikon päiväkoti grundades som ett nytt daghem och ersatte samtidigt två små småbarnspedagogiska enheter. Läsåret 2021–2022 fanns årskurserna 4–6 och läsåret 2022–2023 årskurs 5 från Kilon koulu i Monikko skolcentrum då bygget av en ersättande skolbyggnad för Kilon koulu pågick.

Samarbetet i Monikko

Samarbetet mellan enheterna i Monikko skolcentrum fungerar i det stora hela fungerar bra enligt representanterna för enheterna. På grund av att det inom de olika enheterna i huset har funnits ett behov av att utveckla den egna enheten har samarbetet mellan enheterna ändå inte kommit i gång som man hade önskat och planerat. I början begränsade pandemin ännu möjligheterna att samarbeta över grupp- och enhetsgränserna men samarbetet kommer småningom i gång.

Rektorerna och de biträdande rektorerna samt ledarna och vice ledarna samarbetar och håller gemensamma möten. Man kommer överens om gemensamma ärenden och sköter en del av informationen till eleverna tillsammans. I gemensamma husmöten deltar dessutom vaktmästaren, personal från köket och fastighetsskötseln.

Leppävaaran koulu upplever att samarbetet med de andra skolorna fungerar men att samarbetet med småbarnspedagogiken ännu inte har utvecklats. Alberga skola och Alberga daghem uppger att de har ett fungerande samarbete sinsemellan och de båda daghemmen att de samarbetar i viss mån.

Samarbetet och de gemensamma aktiviteterna för skoleleverna har hittills varit småskaliga men det finns goda möjligheter att utveckla det. Enligt skolornas personal kunde det vara bra att börja från de yngsta barnen, i daghemmen och de lägre årskurserna och bygga upp ett samarbete som blir en naturlig del av skolvardagen när eleverna växer upp. Leppävaaran koulu understryker också att det inom den egna skolan ännu behövs tid för att bygga upp samarbetet och kontinuiteten.

Några konkreta exempel på vad eleverna i skolorna gjort tillsammans är skolfreden som utlystes tillsammans på två språk, gemensamma temadagar en gemensam julkalender, luciafirande och självständighetsdagsfirande. Eleverna själva föreslår att man i framtiden skulle kunna ha gemensamma tillställningar, gemensamma lektioner i gymnastik, vänelever i den andra skolan och dagar då man talar varandras språk.

Skolorna har inte utnyttjat personalresurser över språkgränsen men har diskuterat olika möjliga samarbeten. Man poängterar ändå att lärarna inte har formell behörighet att undervisa över språkgränsen.

Daghemmen har samarbetat i viss mån bland annat kring kvälls- och skiftvården men upplever att det finns utrymme för att utveckla detta samarbete. Daghemmen har också haft gemensamma sångstunder och barnen har skickat kort till varandra.

Alberga daghem och förskola och Alberga skola samarbetar inom ramen för sammanhållen förskole- och nybörjarundervisning. Man har även haft gemensamma samlingar, vänelever, motions- och läskampanjer och gemensamt personalkaffe för Alberga daghems och Alberga skolas personal.

För- och nackdelar med svenskspråkig och finskspråkig verksamhet under samma tak

De främsta fördelarna som personalen lyfter fram är den effektiva användningen av lokalerna och mångsidiga lokaler, bland annat fina och välutrustade specialsalar för musik, slöjd och andra konst- och färdighetsämnen. Den dagliga kontakten med elever i finsk respektive svensk skola och daghem upplevs öka elevernas och barnens förståelse för andra språk och kulturer och vänja eleverna och barnen vid en större mångfald redan från tidig ålder. En större gemenskap ger också möjlighet att dela konkreta idéer i verksamheten och att dela på praktiska uppgifter.

Nackdelarna som personalen nämner är att många aktörer i samma byggnad kräver mycket koordinering och kompromissande från alla parter och att samarbetet måste vara systematiskt och målinriktat för att lyckas, vilket kräver engagemang och resurser. Personalen i Alberga skola anser också att det är en nackdel att samarbetet mellan eleverna sker på finska.

Eleverna nämner fördelar som fin matsal, gymnastiksal och slöjdsal. De upplever också en större skola ger ett större underlag för vänskapsrelationer och att mångfalden och multikulturalismen ökar, vilket ger förståelse för andra språk och kulturer. Samtidigt konstaterar eleverna att en nackdel kan vara att eleverna blir främmande för varandra om man inte lyckas förverkliga målsättningarna i en flerspråkig och mångkulturell miljö, vilket kan förstärka fördomar.

Lokalerna

I det stora hela fungerar lokalerna bra. Undervisningssalarna för konst- och färdighetsämnen, vattenlektrum, och gymnastiksal uppskattas. Ur skolornas perspektiv fungerar matsalen rätt bra medan småbarnspedagogiken upplever att matsalen är opraktisk.

Scenen och publiktrappan är bra men svåra att använda då grupper äter i matsalen, vilket är en stor del av skoldagen. En annan utmaning är att vissa undervisningsrum som till exempel slöjdsalar är placerade så att man måste gå genom andra undervisningsrum för att komma till dem. Det här kan störa undervisningen. Även glasväggarna mellan klassrum och korridorer upplevs opraktiska då elevernas koncentration störs av det som händer på andra sidan väggen. Man har försökt lösa den här utmaningen genom att tejpa för en del av glasväggarna.

Möjligheterna till flexibel lokalanvändning tack vare väggar som kan öppnas utnyttjas inte så mycket. I ett stort hus med många användare finns också praktiska utmaningar, som till exempel avsaknad av skolställningar vid huvudingången.

Småbarnspedagogikens gård saknar skuggiga platser och blir mycket varm under heta dagar. Daghemmens placering på två olika våningar orsakar vissa utmaningar ur tillgänglighetsperspektiv.

För kommande skol- och daghemsbyggen ger representanterna för Monikko följande tips och idéer:

- Beakta i större utsträckning tillgängligheten.
- Möjliggör skuggiga områden på gården.
- Rymligare matsal
- Mer "traditionella" klassrum med ordentliga väggar med ljudisolering och minska på inslag som stör elevernas koncentration
- Ta med lärare och personal i planeringen i ett tidigt skede. Viktigt att även andra parter, så som till exempel Esbo Catering, får delta i planeringen.

- Rumsfördelningen ska inte vara så noggrant definierad på förhand att det inte går att göra justeringar och ändringar efteråt.

Övrigt

Inställningen till att gå i skola i samma byggnad som en finsk- respektive svenskspråkig skola är bland eleverna tudelad; en del elever ser det som en möjlighet att utveckla sina språkkunskaper och får nya vänner medan andra inte ser någon direkt nytta med det då det inte upplevs särskilt intressant att lära sig svenska. Man påpekar också att det svenska språket är ett språk av många, i Leppävaaran koulu finns elever med 35 olika modersmål.

Inom småbarnspedagogiken upplever personalen att barnens inställning till det andra språket är neutral, de växer upp i en miljö där de är vana vid att höra olika språk.

Slutsatser

Efter två läsår kan man konstatera att samarbetet mellan enheterna i Monikko har kommit i gång men att det fortfarande kräver ett strukturerat och målmedvetet arbete för att fungera optimalt och involvera alla parter i huset. För att uppnå ett genuint samarbete över språkgränsen och en kontinuitet på lärstigen för barn och elever krävs ett uttalat mål och engagemang från ledningen och personalen samt elevernas delaktighet. Arbetet med att sammanslå två skolor till en (Leppävaaran koulu) är inte slutfört och även i de andra enheterna behövs också tid för eget internt utvecklingsarbete.

Gemensam verksamhet och samarbete mellan barn och elever kunde börja från de yngsta barnen och vara konkret till sin utformning. Förutsättningarna för ett genuint samarbete i skolcentret Monikko finns men för att utveckla det vidare behövs en klar målsättning och ett gemensamt engagemang.

Erfarenheterna av lokalplaneringen och -användningen kan med fördel utnyttjas i kommande projekt då nya daghem och skolor byggs eller gamla byggnader byggs om.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

För kännedom